

Nro. 22.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Septembernek 13-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Nagy Britannia.

A Portugalliába kereskedő Londoni kereskedők, az egész Európa előtt nagy hirű nevű Londoni Ministert Pittet, az iránt kérdezték meg, hogy vallyon, azon szárnyára költ Projectum igazé, vagy nem? hogy a' Frantziák magokban azt tették volna fel, hogy Spanyól Országon, Lissabonba a' végett küldjék keresztül a' magok truppaikat, hogy azok által a' Portugalliai ki-kötő helyeket, az Anglusok előtt bé-zárassák, erre Pitt azt felelte: hogy az ugyan igaz, hogy a' Fr. Directorium, a' Madridi Udvarnak az iránt jelentést tett, és kérte, hogy a' Fr. truppoknak, Spanyól Országon keresztül, Portugalliába menni engedtessek meg; de ő

(*Pitt*) azt reményli, hogy a' *Spanyól* Kabinét, a' Fr. Directoriumnak azon kérésére tellyességgel réá nem fog hajólni, és hogy Fr. Ország *Portugallia* ellen hadat ne indittson, a' végett a' *Lissaboni* Udvartól, a' Fr. igazgató szek, egy bizonyos summa pénzt kívánt; de a' Frantziáknak mind ezek a' tselekedetei nem egyebek, hanem tsak hadi fortéljok, tsalárdságok vóltanak, a' mellyekkel a' ki-terjedett lárma által, *Angliában* és *Portugalliában* a' tiszta vizet azért akarták fel-zavarni, hogy benne annyival is inkább jobban halászhasanak; és ha szintén, a' vólna is a' Frantziáknak szándékjok, mond *Pitt*, hogy *Portugallia* ellen hadat viseljenek, nintsen attól semmit is miért félni, mivel a' had viselésére, sokkal több kívánatik, mint a' hojjagnak fel-fuvására. Továbbá pedig, hogy ők (a' kereskedők) meg-győzöttetve lehetnének az iránt, hogy a' magok bor béli *Provisiojoknak*, *Oportóból*, *Angliába* bátorságosabb moddal való el-szállításokra nézve, az időnek mindenféle viszontagságaiban, elegendő hadi erőség fogna rendeltetni, és hogy azon bor béli provisiojoktól fizetendő vámat, nem előre, hanem minekutánna a' magok boraikat el-adták, az utánn köteleztetnének ki-fizetni.

A' *Londoni* Ministerium alsobb Status Secretariussa, *Hammond* Úr, a' ki a' maga sok érde-
mei által, a' világ előtt már régen esméretessé
tette vala magát, a' *Londoni* igazgató széktől,
igen fontos dolgoknak el-igazittások végett, nem
régiben küldetett vala el *Berlinbe*. — Ezen Status
Secretarius, a' maga követtségét leg elébb 1782-
ben *Párisban* vitte vala tökéletességre; a' ki az
utánn *Bétsben*, *Kopenhágában*, és *Madritban* lako-
zott vala mint követ, végtére pedig *Amerikába*
küldettettétvén, az ottan lévő mástól nem függő
szabad Statusoknál, úgy mulatozott vala, mint
Nagy Britanniának első ministere. — Ezen *Ham-
mond* Urról már most azt hirlelik, hogy bizonyos
környül állásokban, *Berlinből Bétsbe*, innen pedig
Basiléába fogna el-utazni. — *Tunisből* egy követ

küldetvén az *Angliai* Udvarhoz, ő a' maga utyát *Páris* felé vette vala, és *Doverbe* már meg-érkezett.

Madrasból Jan. 20-kán azt írják; hogy V. Admirál *Elphingstonnak*, már minden hajói meg-érkeztenek vólna oda, ki-vévén két linéa hajókat, a' mellyek a' *Blanket* vezérlése alatt, a' *Jó Reménység Foka* alatt azért maradtanak vólna el, hogy annak óltalmára lehessenek.

A' Hollándusoknak, az Anglusokkal folytatott tengeri háborújokban, az eddig elé esett vesztségek, 14 hajókból állanak, a' mellyeken mintegy 400 ágyúk vóltanak. — Ezen hajók közül kettő 64 ágyús vólt, hat fregatták pedig, 24 és 36 ágyúkkal valának meg-rakattatva, mellyek a' több kissebb rendbéli ágyús hajókkal együtt, a' szolgálatot, már ma Nagy Britannianak téfzik.

A' *Portugalliai* tudósittások szerént, az oda való ki-kötő helyekben, tsak 3 olyan *Hollandiai* hajók vóltanak, a' mellyekre *Embargo* tétetett, vagy olyan végből arestaltattanak vólna le, hogy azokat a' kórmányfzék tulajdon maga hasznára fordithassa.

A' *Brasiliai* flottának 3 hajói, Juliusnak 20-kán érkeztenek-meg *Lissabonba*, kettő pedig közüllök, a' mellyeken feles nehezségű arany vala, a' *Franziák* fogságába esett. — *Adams* Úr, a' ki ennek előtte *Hágában* úgy mulatozott vala, mint *Amerikai* Minister, a' *Humphreys* helyibe, a' ki már *Madridba* fog menni, a' *Lissaboni* Udvarnál, az északi *Amerikának* Ministerévé lett. — A' fennebb említett rendkívül való *Angliai* Commissarius *Hammond* Urról, a' *Bertini* Aug. 23-kán irt levelek azt hirlelik, hogy azon a' napon még ott vólt, és hogy az ő ottan való mulatásának fő tárgya, nem egyéb, hanem a' jó békesség ki-munkalódása lett vólna.

A' közelebb múlt hónapnak 12-kén költ *Londoni* levelek azt hirlelik, hogy a' *Parlamentum*

tsak a' közelebb jövő Octoberben fogna öfzve gyülni. — *Portsmuthba* Aug. 11-kén annak kezdett hire futamodni, hogy a' Frantziáknak, a' Spanyóloknak, és a' Hollándusoknak, egy 45 linéa hajókból álló és egyesült flottájok volna a' tengeren, és ámbár ezen hirnek igasságát, némelylyek kettségbe hozni méltónak lenni tartják is, de még is a' *Portsmouthban*, és *Plymouthban* fekvő minden hadakozó hajók, az iránt vettének parantsolatot, hogy magokat minden szempillantotban, olyan készen tartsák, hogy a' leg első intésre, onnan azonnal ki-indúlhassanak. — *Jersey* szigetiben még mindenek tsendességben vagynak, de hogy az ellenség arra felé talal közelítteni, attól még mind tartanak. Az innen el-küldetett Emigransok bé-vételek iránt pedig, előre rendelés tétettévé, ezek *Angliának* északi részibe fognak által vitettetni. — Az Emigransok közül sokan *Jerseybe* és *Guernseybe* kívánván meg-maradni, a' betegeknek, és véneknek meg-engedtetett ugyan, hogy ottan maradhassanak, de egyfersmind az is értésekre adattatott, hogyha az ellenség valahogy arra felé találna közelíteni, a' fő igazgató széknek annakutánna lehetetlen lenne őket onnan tovább küldeni. — A' napkeleti, és napnyugoti *Indiákról* vissza érkezett hajók, olyan tudósittást vettének, hogy réájok, a' truppoknak, életre tartozó dolgoknak, és a' munitzioknak a' közép tengerre, és napnyugoti *Indiába* való szállításokra nézve, ismét szükség volna. — Az ezen hajókkal vissza jött *Matroszok* is olyan parantsolatot vettének, hogy a' ki indulásra meghatározott hadakozó hajóknál, az emberekben a' mitsoda fogyatkozás vagyon, azok mind ki-potol-tassanak; ezek mellett pedig 10 újj regimentek a' végett fognak fel-állittatni, hogy azok vagy napnyugoti *Indiába* küldettessenek, vagyha pedig az ellenség *Portugalliára* találna réá-ütni, annak oltalmazására lehessenek, vagy pedig az oda küldendő régi regimentek üres helyeket tölthessék-bé. — *Martinique* szigetiből azt írják, hogy ámbár *St. Lucie*, már ostrommal meg-vétetett lé-

gyen is, de még is ott még mindenek nagy nyughatatlanságban vagynak, de *Grenadába* a' tsendesség sokkal nagyobb. — Tegnap annak kezdett hire futamodni, hogy *Trinidad* szigetiben, nagy fel-támódás ütette volna ki magát, és hogy a' Frantziák ezen szigetet meg-vették volna. — A' *Lissaboni* tudósítások szerént, a' Frantziák 6 gazdagon meg-rakattatott *Brasiliai* hajókat el-vévén, azokat *Philadelpiába* vitték.

Frantzia Ország.

Párisból Aug. 20-kán azt írják, hogy *Target* nevezetű hires Procurator, a' *Drouet* dolga folytatását magára fel-vállalni tellyességgel nem akarta volna, és hogy annak folytatására ő nem is kértetett volna, de *Drouet* jobbnak tartván egy Procuratorra se szorúlni, az osztályba lévő fogságából, Aug. 19-kén sokkal szerentséesebben szökött-ki, mint sem a' *Spielbergiből* akart vala elillantani, a' ki Aug. 20-kán egy újságba, a' melly ezen nevezet alatt szokott ki-adattatni; *Journal des hommes libres*; az az, *szabad ember újsága*, a' maga el-szökése fundamentumát, és az arra szolgáló eszközöket egy levélbe meg-irván, azon levelét a' tsak most említett újság levélbe belé tettette. — Ezen leveliben azt írja *Drouet*, hogy a' maga fogságba való tétettetésének első napján, az ő fog házának kéményét meg-visgálván, abban egy vas rostélyt talált lenni, a' mellyre, egy tsomó kötél, fűrész, és egyéb miv szerek valának réá tétettelve, a' mellyeknek hasznokat venni, ő tsak arra az időre halasztotta-el, a' mikor azt fogja bizonyoson meg-tudni, hogy már tökéletesen meg-határozott legyen, az ő Eliséumi mezőkre való promotealtatása; mellyet midőn észre vett volna, a' maga miv szerei, és kötele által, 8 napokig tartó munkája után, magát meg-szabadította. A ki minekutánna t. i. a' keménybe lévő vas rostélyt el-fűrészelte volna, a' ház fedelire ki-hágott, a' honnan a' fennebb meg-nevezett kötélen, magát az utzára le-eresztette. De millyen

tusakodások közé esett *Drouet*, ki ki képzelheti, a' ki minekutánna magát az uttzára, az ő fogháza fedeléről le-eresztette volna, midőn a' maga köntössének, a' magán való meg-igazítása végett egy háznak fojasójában múlatna, azonban valami katonákat lát meg, a' kik tőlle azt kérdeven, hogy nem látott volna e' ő egy el-szökött fogjat? Arra *Drouet* azt felelte, hogy nem, és hogy ő nem is szokott volna ilyen fogjokat meg-tartoztatni, a' kik az ő fogságaikból ki-szabadúltanak, mellyek után a' katonák el-menvén, *Drouet* se szemetezett ott tovább. Egy más rendbéli *Párisi* levél, a' *Drouet* el-szökését e' képpen hírdeli, hogy ő, a' maga fogháza ablaka rostelját el-fürészelve az ablakon-ki, úgy botsátkozott volna le a' kötelen. A' harmadik rendbéli *Párisi* levél pedig csak annyit ír, hogy az ő el-szabadulásán mások munkáldotnak volna.

Az 500 személjeből álló tanátsnak, Aug. 21-kén tartott ülésiben, a' *Drouet* el-szökése iránt, a' Directorium, külömbkülömbféle irásokat terjesztett eleibe, a' mellyekből a' jött-ki, hogy *Drouet*, se nem a' keményen, se nem az ablakon szökött volna ki, és hogy ő semmiféle rostélyt el nem fürészlett, hanem az ajton szép tsendesesen ment volna ki. — A' *Niederlandi* klastromok eltörlések iránt való vélekedése *Mailhének* az 500 személlyekből álló tanátsban újjolag elé-vétettvén, a' sok a' felett való disputatio után, a' határozott-meg, hogy minden püspökségek, klastromok, és papi közönségek, az egész *Niederlandba* eltöröltetvén, azok tagjainak, az ő vénségekhez mérsékelt, és 800-tól fogva 1200 livránnyi pensió rendeltessék; a' mellyekre való fundúsúl, nékiek nem kész pénz, hanem fekvő jofzág adattattassék.

Olasz Ország.

A' *Génuai* Tanáts el-kerülhetetlenül szükségesnek lenni találván, a' Fr. Igazgatószéknek, az Emigránsok iránt való kívánságát tellyesíteni, annakokáért Aug. 17-kén, ilyen értelmű Edictu-

mat adott-ki, melly szerént a' *Génuai* földön lévő minden Emigránsoknak, kemény büntetés alatt meg-parantsoltatott, hogy 14 napok alatt, a' *Génuai* tartományból ki-menni el ne mulassák.

Gen. *Bounaparte*, a' *Bolognoi* eddig vólt *Contre-Legatust* és *Ferrarai* Ertzpüspöket a' ki *Faenza*ba mulat vala, a' maga táborához tartozó tisztek által, nagyobb bátorságnak okáért magához vitette. — Aug. 30-kán *Bolognába* egy 1000 emberekből álló Frantzia sereg szállott-bé, a' holott, az előtt való nap, a' Pápa ö Szentsége kamarájából, a' Frantziák számára, egy millió 100 ezer *Skudi* fizettetett-bé.

Gen. *Carteaux*, a' ki *Provenceben* egy reserva corpussal fekszik vala, Aug. 16-kán, *Pármába* ment-bé, az utánn pedig tsak hamar, a' fő kvártélyba utozott-el, a' kinek corpussáról az a' hir, hogy az, a' fő ármádia meg-erössítése végett, induló félben vólna.

Az Aug. 24-kén költ *Livornoi* tudósittások szerént, azon hónap 19-ke éjtszakáján, egy 1000 emberekből álló Fr. corpus magát *Florentzián* keresztül *Bolognába* húzta. — Azon *Angliai* hajók Commandánsa, a' mellyek *Livornot* bé-zárták, az oda való ki-kötő helyben találtató *Svékusok* hajóinak meg-engedte, hogy onnan üressen, minden tereh nélkül ki-mehessenek, és a' *Dániai*, *Rágusai* és *Velentzei* hajóknak is onnan hasanló módon ki-menni nem ellenzette.

A' közelebb múlt hónapnak 5-kén *Nápolyban* egy ilyen értelmű *Edictum* adattatott-ki: Hogy a' Status mostani nagy és szorgos szükségeinek ki-potolások modja fel-találása végett, a' Király ö Felsége parantsolatjából, egy rendkívül való Status-Conferentzia tartattatván, abban úgy találtott, hogy mivel a' mostani Status állapotja, és a' Monarchiának fenn tartása, leg inkább a' Bárákat illetné, interessálná, azért a' jelenvaló háború folytatására szükséges költségeknek ki-potolásokra, és a' Monarchia óltalmazására, nékiek

mások felett való segedelemmel kellene a' Király ö Felségéhez viseltetni; annakokáért, azon Conferentziában a' határozottatott-meg, hogy azon katonai szolgálatot, a' mellyet a' Bárok, a' Királyi Birodalom oltalmazására tenni tartoznának, pénz meg-váltván, a' magok *Feudalis* jövedelmeikből, minden 100-ból 26 és $\frac{3}{4}$ részt fizessenek. Ezen tsak most említettett fundamentalis okok, a' Status Conferentzia által, a' Király ö Felségének fel-adattatván, ö Felsége is a' maga hivséges Bároit, azon segedelemnek adása végett, a' mellyel ök, törvény szerént, a' Statusnak és a' koronának tartoznak, hozzájuk folyamodni, szükségesnek tartotta lenni; mellyhez képest, minden Bároknak a' parantsoltatott, hogy 40 napoknak el-telések alatt, ki ki, a' közelebb múlt esztendőben bé-vett jövedelmének valóságos fel-jegyzésit bé-adni el ne múlassa, hogy azok szerént, a' minden 100-ból, 26 $\frac{3}{4}$ rész summa öszve vettettévén, az, rajtok fel is vétettethessék.

Batáviai Respublika.

A' Nemzeti Gyűllésnek újjonnan választott Praesidense *de la Court*, lett a' Rom. Catholicusok közül óllyan szereztsés, hogy közüllök ö praesidealt leg elébb a' Nemzeti Gyűllésben. Ezen Praesidens, születésére való nézve *Leydaj*, és a' *Batáviai Brabántziának* deputatussa. — A' Nemzeti Gyűllésnek, az Isteni szolgálat iránt való meghatározása, már imitt amott tökéletességre kezdett vitettetni, melly iránt való végezését a' Nemzeti Gyűllésnek *Utrechtbe* Aug. 20-kán töltötték-bé, a' melly napon az egész városon sohólt sem harangoztanak, és a' Papok is a' városon Papi köntösbe sohólt se jelentenek-meg. — Aug. 22-kén, a' Nemzeti Gyűllés, a' Zsidok állapottyak meg-ítélésit vette-elé, a' melly felett való sokféle vetélkedésekből azt lehet ki hozni, hogy bajoson fog az ö dolgok óllyan tökéletességre menni, hogy ök mindazokkal a' jussokkal birhassanak, a' melyekkel, a' több keresztény Nemzetek birnak; és

ezen Reformatiónak úgy tettik, hogy együtt véve az egész sideság, vagy leg alább az ő véneik, és a' Rabbinusok ellene vólnának, a' minthogy a' Rabbinusok különös gyűllést tartván, az ő állapotoknak mind külső, mind belső meg-változtatások iránt *solenniter* is ellene mondottanak.

A' *Portugalliába* való kereskedésnek arányúsága ismét helyre állittatott, de azonban, a' *Portugalliai* követ, mint valamelly privatus személy még mind falun lakik. -- *Hágába* egynéhány naptól fogva, a' tengeren keresztül, kemény ágyúzást hallottanak, a' mely iránt azt gondolták, hogy valahol valami kemény tengeri ütközet esett vólna, de végtére az iránt vettenek tudósítást, hogy az Anglus és Muszka hajókból álló flotta, valami Frantzia hajókra találván bukkanni, azok ezeknek egynéhány hajóikra tettetésből keményen kezdettenek réájok tüzelni, a' melyet kettség kívül azon tzelből tselkedtenek, hogy az által a' *Hollandusok Texelbe* lévő flottákat, azt vélvén, hogy az ő frigyesseik meg-tamodtattanak vólna, onnan szép moddal ki-tsalják.

Hadi Történetek.

A' mint azokat, az ezen hónapnak 10-kén ki-adott *Bétsi Udv. Diárium* mellé ragasztatott különös tudósításból lehet olvasni. Hogy minekutánna a' Gen. *Jourdán* vezérlése alatt lévő Fr. tábor, a' Cs. K. vitézek által, a' mint azt, a' közelebbről botsátott levelünkben is meg-irtuk vala, meg-verettetett vólna, az ellenség szaladásra vévén a' dolgot, az egyéb hadi eszközöken, és provisiokon kívül, *Schweinfurtba* 90 ágyúit hagyta-el magától, a' mellyek a' mi vitézeinknek kezekbe estenek. -- A' *Würtzburgi* kastélyban vólt Fr. katona őrizet pedig, az ide alább meg-irt *Capitulatió* mellett adta magát hadi fogságba, a' melly *Capitulatió*nak *punctumait*, a' *Sambre* és *Máás* vize mellyéki ártilléria seregének, és a' *Würtzburgi* várnak *Commandansa*, *Divisions-Generál Bellemont* tette vala fel.

1. Art. Azon truppoknak, a' mellyek mostan a' várban benn vagynak, meg-engedtetik; hogy a' várból hadi tisztelet jelei alatt ma reggeli 10 órakor szabadon ki-mehessenek. — F. Meg-engedtetik.

2. Art. Ezen truppok, a' magok fegyvereiket, a' vár mellett lévő mezötskén (Glacis) fogják le-rakni, ki-vévén a' tiszteket, a' kik a' magok fegyvereiket magoknál meg-tarthatják. — F. Meg-engedtetik.

3. Art. A' várnak kapui, ma reggeli 6 órakor fognak a' Császári truppoknak által-adattatni. F. Meg-engedtetik.

4. Art. A' fő, és al-tisztek, hasanlóképpen a' köz emberek is, és minden más személjek, a' tábori szekerek mellett lévő kotsisokkal együtt, azon parola alatt fognak Frantzia Országba visszabotsáttatni, hogy valameddig, az *Austriai* fogják által ki nem tseréltetnek, mind addig hadi szolgálatot tellyességgel nem tésznek. — F. Meg nem engedtetik. És a' garnison olyan állapotba fog által-tétettetni, a' millyent a' végett, a' kommandirozó Generál fog meg-határozni.

5. Art. A' Fr. katonák a' magok jofzágaikat, bágásiájokat, és ki ki a' maga caractere szerént, ötet illető lovakat, magokkal szabadon el-vihetik. E' felett pedig, az ő által-költözésekre, elegendő számú szekerek, az ő tápláltatásokra eledel, kost, és mig az ő meg-határozandó helyekre mehetnek, a' katonai törvény és rend szerént, a' lak helyek is ingyen fognak adattatni. — Erre a' felelet. — A' tisztek, a' magok lovaikat és bágásiájokat meg-tarthatják; a' köz emberek a' magokét elvihetik. — Az ő jofzágaiknak el-hordásokra szükséges szekerek ki fognak rendeltetni. — A' tisztek lovaik' tartásokra pedig kost nem fog adattatni, mivelhogy az, a' katonai rend tartás ellen fogna lenni. Az őket által kíséző tizt pedig, az ő számokra szükséges dolgokról gondot, fog viselni, a' mellyeket mindazonáltal nekik pénz kell meg-venni.

6. Art. A' Fr. katonáknak meg fog engedtetni, hogy a' városba bé-menvén, ottan 3 órát a' végett múlathassanak, hogy a' magok gazdaikkal számot vetvén, holmi egyet más protékajokat töllek vissza kérhessék, és ezen idő alatt nem csak az hogy a' városban bátorságba lehetnek, de a' mellett nekik említett szándékjokban segítségül is léznenek. — F. Meg nem engedtetik. És az ez iránt való reclamatió hogy irásba tétettesék, a' kívántatik.

7. Art. A' betegek és a' meg-sebessittettek, a' várba lévő ispotályba benn maradhatnak, és velek ottan emberi módon fognak bánni, elelmek iránt gond fog viseltetni, és végtére a' garnison beli truppok, a' meg-határozandó helyekre menni, el fognak botsáttatni. — F. Meg-engedtetik.

8. Art. A' várban lévő ártilléria, a' tábori, és eleségre tartozó minden provisiok, egy lzoval, minden katonai magazinumok, munitzios, szekek, lovak, ki-vévén az 5-dik Artikulusban emlittetteket, a' Császári Commissariusnak, a' Frantzia Generálnak a' végett ki-rendelt tiztviselője által, fognak által-adattatni. — F. Meg-engedtetik.

9. Art. A' hadi kassa is hasanlóképpen által-fog adattatni, de úgy, hogy abból minden tiztek', köz emberek', és az ártillériához tartozó személlyek' számokra, akkora summa fog vissza tartattatni, hogy abból azoknak fél hónapi fizetések előre ki-fizettethessék. — *Felelet.* Minthogy a' hadi fogjok, a' helynek által-adása napjától fogva, Császári gondviselés alá fognak által-menni, azért a' hadi kassából semmit is a' magok számokra meg nem tarthatnak.

10. Art. A' nem hadakozok (non combatans) állapottyokhoz tartozó katona személjekről szolló *Normának*, annak formája és foglalatja szerint, tökéletesen elég fog tétettetni. — F. Meg-engedtetik. De ezek közül ki-vétettetnek a' hadi Commissariusok, a' kik mind addig zálogba fognak tartattatni, valameddig a' *Würtzburgból* el-vitt ke-

zések által, ki nem tseréltetnek, a' kik a' Cs. K. örökös Birodalomban nékiek ki-mutatandó helyen, mind addig a' magok költségeken fognak élni. A' több nem hadakozó személjek pedig (non combattans) akár mi féle sorsuak légyenek is, a' kik közé, az ártillériához tartozó kotsisok is befoglaltatnak, villzá fognak küldettetni.

Ezen fennebb irt Capitulationnak, a' *Würtzburgi* várban, *Fructidornak* 18-kán (Sept. 4-kén) 1796-ban *Bellefont, Chauvel,* és *Depoltre* irták vala alá a' magok neveiket alájja, a' kik közül egy ártillériás brigadának fő vezére *Depoltre,* és egy gyalog bataillonnak vezére *Chauvel,* mint ezen Capitulationnak által adoi, ezen Artikulusoknak rendbe szedésekre tellyes hatalmat nyertenek vala. — A' mi részünkről pedig *Würtzburgban* Sept. 4-kén 1796-ban, az ő Felsége nevében, a' város Commandánsa, Obestlieutenant Gr. *Plunquet* irta vala, ezen Capitulatio alá a' maga nevit, a' ki a' többek között azt kívánta, hogy a' várbeli őrizet, annak alkalmatosságával, mikor az a' várból ki-menne, a' hozzájuk által szökött Austriaiakat adja-ki.

Német Ország.

A' Frantziák, a' *Rénus* túlsó mellyékin lévő és töllek el-foglaltatott helységekben találtató, minden Dominiumok, Püspökségek, Káptalanok, Abbatziák, Seminariumok, Klastromok, Fabrikák, Emigransok Jofzágaik jövedelmeket, mind bé-kezdettek a' magok számokra szedettetni. — Szép szabadság! Szép emberiség! Szép egyenlőség!!!

A' Frantzia Respublika és Würtembergi uralkodó Hertzeg közt szerzett, és mind a' két Tanáts által *Párisban* Aug. 7-ik napján 1796-ban ráficáltatott békességnek következő tzikkelyei vagnak: 1) Allandó békesség, barátság, és jó harmonia légyen a' két meg békellő fél közt, és minden egymás ellenvaló ellenségeskedés szünnyék meg a' jelenvaló békességnek ratificatiójától fogva. 2) A' Fr. Respublika ellenvaló fegyveres coa-

litiótól örökösen el áll, és sem nyilván, sem titkon, sem egy, sem másféleképen nem fogja azt többé segíteni. 3) A' Fr. Respublikának seregei szabadosan által mehessenek az Ö Hertzegsége Statussain, és a' midön a' szükség kívánnya, mindenkor szabadon maradhassanak, és az ö hadi dolgaiknak folytatására szükséges tanyákat mindenkor el-foglalhassák azokban. 4) Minden *Rénus* vizén túl fekvő birodalmait örökösen által engedi Ö Hertzegsége a' Fr. Respublikának, és soha semminémű lzin alatt, semmi praetensiót nem fog azok eránt tsinálni. 5) A' Fr. Emigransoknak és deportált, az az, hazájokból ki üzetett papoknak, semmi maradást nem fog a' maga birodalmaiban engedni. 6) Leg ottan egy kereskedésre tzélzó tracta állitattassék fel a' két megbékélő fél közt, addig is pedig az előbbi lábra állitattassék a' kereskedés, és minden Fr. portekákat szabad legyen Ö Hertzegsége Statussaiba bevinni, és a' közönséges harmintzadnál, 's vamnál egyebet ne kellyen értek fizetni. 7) Mind a' Fr. Respublika, mind Ö Hertzegsége vizsgál fogják adni, a' Statusaikban Sequestrum alá tétetett vagy confiscáltatott jószágait azoknak a' kiknek illik és minden polgári 's törvényes jussokkal engedik őket élni. 8) Ezen Tractának ratificatiójától fogva számlálván, egy hólnap alatt minden fogságba esteket szabadon fognak botsátani, minekutánna a' fogságban tett adósságaikat le fizetik, a' betegekről és sebbe estekről pedig, gond fog viseltetni, 's meg gyógyulások után haza fognak botsátatni. 9) Ezen békességes traktába a' Batáviai Respublika is bé-foglaltassék. 10) Egy hólnap múltván, vagy még előbb is ratificáltassék, és a' mind a' két részről tseréltessék-fel. — Az alá irtak *Delacroix* a' külső dolgokra ügyelő Minister a' Directoriumnak a' Fr. Respublika nevében való Plenipotentiarissusa. — *B. Woelwart Károly* a' *Württembergi* Hertzeg Plenipotentiarissusa; *Abel* ennek Titoknokja.

A' Frantziák, Aug. 31-kén *Ingolstádig* nyo-

múlván elé-felé, az ő visszátérítetésekre Gen. *Nauendorf* 15000 vállogatott vitézekkel indult el. Jekbe, a' kikkel Gen. *Nauendorf* Sept. első napján, *Geisenfeld* és *Ingolstadt* között, az ellenséggel öszve tsapván, az egymással való kemény tsatázások után, végtére a' Frantziák magokat onnan *Neuburgig* kéntelenítettének visszátéríteni.

A' *Regensburgi* Sept. 8-kán irt levelek azt hirlelik, hogy a' Frantziák még mind nyakra före húzzák magokat visszátéríteni, és hogy a' Cs. K. seregek, Sept. 3-kán *Schweinfurtba* bé-szállottanak, a' Fr. fogjok pedig, rakásra hordattatnak öszve. Az *Erlangi* Sept. 6-kán költ tudósításaink szerént, az ezen hónapnak 3-kán esett tsatában, Gen. *Bernadotte* 1700 embereivel együtt fogattatott-el. — A' Frantziák közül ezen a' napon 10000 emberek estenek-el, a' miénk közül pedig ennek felinél is kevesebb. A' Frantzia egész tábor széljel kergettetvén, a' Cs. K. lovasság mindenütt nyomba kergeti őket. — Gen. *Beurnonville*, a' Gen. *Jourdán* segittségére 24000 embereivel indult utra. — Né-melley utozok az erőssittik, hogy a' *Maintzal* való communicationk, ismét tökéletesen helyre állott, *Jourdán* pedig, a' kinek táborából, a' kegyetlen véres tsaták miatt, 20000 embereknél több meg nem maradott, a' maga táborától visszátérített volna. — Az *Ambergnél* fekütt *reserva corpus*, a' fő ármádia után elé kezdett nyomulni, és a' *Lintzig* visszátérített ispotály is, ezen hónap 8-kán *Regensburgba* tétetett vala által. — A' Gen. *Nauendorf* tábora felöll, mint bizonyost úgy be-széli, hogy annak forposztyai Sept. 5-kén, *Geisenfeld* körül semmi ellenséget nem találtak, egy falúba pedig, tsak 9 Frantziákat találván, azokat is el-fogták, és Sept. 7-kén reggel *Regensburgba* bé-vitték. — Ezen hónapnak 6 kán, az *Abendsberg* előtt fekvő ártillériás *reserva* sereg, a' maga elé-nyomulása iránt reggel parantsolatot vett vala, de az után tsak hamar, annak futamodván hire, hogy a' Frantziák feléjük jöni közelittenének, az egész tábor fegyverre kapott; de

dél után mindenek ismét le-tsendesedtenek. — A' mint hozzá lehet vetni, némellyek úgy itélnek, hogy Gen. *Nauendorf*, *Regensburgból* 7 órányira, a' maga *Abendsbergi*, igen hasznos fekvesű tábor helyiben, most egy darab ideig meg fogna maradni. De a' Frantziák, az Austriai forpolzokat gyakran meg meg-látogatják. — A' *Tirolisba* bé-nyomúlt Frantziák felől, mint bizonyost, úgy beszélnek, hogy ők onnan magokat egészen visszahúzták volna, mivelhogy *Májlandba* a' nép között rettenetes fel-támodás ütette-ki magát, és mivel a' *Nápolyi* Király, a' Frantziák által eleibe tett békesség punctumait, azoknak keménységek miatt meg-vetvén, a' Frantziák ellen 120,000 emberekkel állott ki a' sikra.

Elegyes Tudósítások.

Az Aug. 20-kán költ *Hágai* levelek azt hirtelik, hogy ottan a' szabadság fája kerittését, most veressen festették-meg, fejér és kék festékekkel meg-elegyítve, de a' szabadság fáját még fel nem állították.

A' *Véronai* Aug. 25-kén költ levelekből olvassuk; hogy a' Frantziáknak Olaszországban lévő táborok, igen meg-kissebbedett volna, és annak is egy harmad része, vagy beteg, vagy pedig meg-sebessített, a' minthogy a' *Bresciai* ispotályban 8000-ren, a' *Prechieraiban* 3000-ren, a' *Véronaiban* pedig 2000-ren fekszenek, ide nem értvén a' *Cremonai*, *Lodi*, és *Májlandi* ispotályokban lévőket. — A' *Ferrarai* Ertzpüspök és Kárdinal Gr. *Mattei*, a' Cathedrale Templomról a' Frantzia tzimert le-vétetvén, annak helyibe, a' Pápa ő Szentsége tzimerét tétette-fel, a' mellyért *Bounaparte* ötet *Bresciába* vitettetvén, azért velle igen kemény hangon beszéllet, és végtére azt mondotta néki, hogy azon tselekedetiért meg-érdemlené, hogy agyon löjjék. A' kegyes és tánult Praelatus pedig erre azt felelte, hogy ő a' haláltól leg kissebbet sem fél, és hogy az ő életét, a' Jésus Kristusért örömet fel-áldozza.

Bányalukában, és a' körüllette lévő falúokban, az emberek egészségei ismét meg-kezdettenek változni. — *Sarajevóba*, egy régi épületben, nem régieben egy márvány köből való Urnát (vedret) találtak, a' mellyen Görögül az ide alább meg-irt és most magyarra fordított irás vala fel-metzve: *Az én kintsem az én árnyékom, és az én árnyékom, az én kintsem. Keressed ötöt, és ne essél kétségbe, de még is essél kétségbe, és ne keressed ötöt.*

Magyar Ország.

A' Cseppel szigetbeli Rätz-Keviből Sept. 3 ik napján. A' Fels. udvarnak mostani háborús körülállásaira nézve, úgy esett értésünkre, hogy *Mária Kristina* Fels. kir. hertzeg asszonyunk 500 katonát ajánlott, a' kik Magy. Orizági uradalmaiból fognak ki állítani. Melly végre, a' verbunk fel állítása, már ezen *Rätzkevi* uradalmában is munkába vétetődött, olly buzdítással, hogy a' melly jobbágy szüléknek fiai, a' hadi szolgálatra adják magokat, a' háború végződéseig, szüléiknek mind az uraságot illető szolgálat, mind dézmáiknak felel engedtetik, sőt ha a' fiak el esnének is a' háborúban, ezen kegyelem szüleikre is ki fogna holtok napjáig terjedni. Nagy reménységünk vagyom az eránt, hogy ő kir. hertzogségének ezen tzellya kevés idő alatt végre fog hajtani, a' rendeléseket serényen és okosan meg tejendő tiztség által.

B é t s.

A' *Károly* ő Kir. Hertzogsége táborától küldetett, és a' B. *Wétsey* Regimentjébe szolgáló, nem régiben pedig, ide *Bétsbe* örvendetes hirrel meg-érkezett *Kurirt*, és fő Hadnagy Gr. *Wartensleben Ferdinándat*, ő Felsége lovas Kapitányá méltoztatott kegyelmesen ki-nevezni.